

Nya upphandlingsregler, delbetänkande av upphandlingsutredningen 2004 (SOU 2005:22)

Remiss från Finansdepartementet

Remisstid 1 juli 2005

Borgarrådsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande

1. Som svar på remissen överlämnas och återopas promemorian.
2. Protokollet i detta ärende förklaras omedelbart justerat.

Föredragande borgarrådet Annika Billström anför följande.

Ärendet

Utredningens huvudsakliga uppdrag har varit att lämna förslag till hur två EG-direktiv (direktiv 2004/17/EG om upphandling av vatten, energi, transporter och posttjänster, det s.k. försörjningsdirektivet samt direktiv 2004/18/EG om offentlig upphandling av byggtjänster, varor och tjänster, det s.k. klassiska direktivet) skall genomföras i svensk rätt. Direktiven är antagna och det åligger Sverige att införliva dessa i svensk rätt.

Ärendets beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret för yttrande.

Stadsledningskontoret konstaterar att kontoret har inget att erinra mot det sätt på vilket utredningen föreslår att EG-direktiv skall införlivas i svensk rätt. Den föreslagna modellen, där dispositionen följer upphandlingsprocessen, medför en ökad tydlighet och gör regelverket mer överblickbart. Stadsledningskontoret tillstyrker därför förslaget i dess helhet.

Mina synpunkter

I delbetänkandet lämnas förslag till hur två EG-direktiv på upphandlingsområdet skall genomföras i svensk rätt. De nya direktiven överensstämmer i stor utsträckning med de äldre direktiv de ersätter. Utredningen har funnit att det ligger ett påtagligt värde i att genomförandet av de nya direktiven sker i så nära anslutning till direktiven som möjligt. Utredningen har bl.a. av det skälet valt att föreslå att upphandlingsreglerna tas in i två lagar.

Direktiven är redan antagna av EU. Stadens remissvar kan därför formellt sett inte avse direktivens (och den föreslagna lagens) faktiska innehåll utan endast utredningens förslag till hur direktiven skall införlivas i svensk rätt.

Det är glädjande att den föreslagna modellen följer upphandlingsprocessen och att den medför mer tydlighet och gör regelverket mer överblickbart.

Det är särskilt viktigt, som utredningen föreslår, att de icke obligatoriska bestämmelserna om inköpscentraler och ramavtal införs i svensk rätt. Det är av avgörande betydelse för att åstadkomma en effektiv offentlig upphandling.

Det bör också med kraft understrykas att upphandlingslagstiftningen i många fall har en hämmande effekt på utvecklingen inom offentlig sektor. Det finns en utbredd rädsla för att göra fel och många avstår därför hellre från nyskapade förändringar. Det är svårt att finna former för samarbete med privata företag där t.ex. en kommun och ett företag tillsammans utvecklar nya arbetsformer som både ger medborgarna bättre service och samtidigt spar pengar i kommunen. Det fortsatta arbetet måste därför vara starkt fokuserat på att åstadkomma förenklingar i regelverket. Det måste vara möjligt att med bibehållen affärsmässighet ändå kunna utarbeta enkla former för samarbete mellan enskilda företag och kommuner. Eftersom upphandlingslagstiftningen i grunden är en EG-regleringen är självklart utrymmet för förändringar till viss del begränsat – även om Sverige som nation självklart också skall verka för större enkelhet – men inom ramen för gällande EG-regler måste man på nationell nivå vidta kraftfulla anpassningar.

Vi måste dessutom på allvar diskutera om det är rimligt att en part i ett upphandlingsförfarande skall ha möjlighet helt stoppa eller varje fall kraftigt fördröja genomförandet av viktiga och angelägna åtgärder inom offentlig sektor. Miljöavgiftsför sökets fördröjning är kanske det mest kända exemplet, vilket förkortade försökstiden och gav skattebetalarna ca 600 Mkr i ökade kostnader och uteblivna intäkter. Men det finns många andra exempel – om än mindre omfattande – där t.ex. vägreparationer eller liknande inte kommer till stånd därför att en upphandling överklagats.

Inom såväl näringslivet som den offentliga sektorn finns en växande insikt om att de nuvarande reglerna förhindrar affärsmässigt samarbete mellan offentliga förvaltningar och företag å ena sidan och privata aktörer å andra sidan. Det skadar utvecklingen inom den offentliga sektorn och minskar möjligheterna för de svenska företagen att utveckla nya produkter och tjänster tillsammans med den offentliga sektorn.

Jag föreslår med hänvisning till vad som ovan anförts att kommunstyrelsen beslutar följande

1. Som svar på remissen överlämnas och åberopas promemorian.
2. Protokollet i detta ärende förklaras omedelbart justerat.

Stockholm den 19 augusti 2005

ANNIKA BILLSTRÖM

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

BAKGRUND

Ärendet

Utredningens huvudsakliga uppdrag har varit att lämna förslag till hur två EG-direktiv (direktiv 2004/17/EG om upphandling av vatten, energi, transporter och posttjänster, det s.k. försörjningsdirektivet samt direktiv 2004/18/EG om offentlig upphandling av byggentreprenader, varor och tjänster, det s.k. klassiska direktivet) skall genomföras i svensk rätt. Direktiven är antagna och det åligger Sverige att införliva dessa i svensk rätt.

Ärendets beredning

Finansdepartementet har remitterat betänkandet Nya upphandlingsregler (SOU 2005:22) för yttrande senast den 1 juli 2005, sammanfattning i *bilaga*. Inom staden har ärendet remitterats till stadsledningskontoret där ärendet har beretts inom utvecklingsavdelningen och juridiska avdelningen.

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 20 april 2005 har i huvudsak följande lydelse.

Betänkandet

De nya direktiven överensstämmer i stor utsträckning med de äldre direktiv de ersätter. De har utformats med målsättningen att vara mera lättlästa och de har strukturerats på ett sätt som mer kronologiskt följer upphandlingsprocessen.

Utredningen har funnit att det ligger ett påtagligt värde i att genomförandet av de nya direktiven sker i så nära anslutning till direktiven som möjligt. Utredningen har bl.a. av det skälet valt att föreslå att upphandlingsreglerna tas in i två lagar. En som avser den offentliga upphandlingen inom den klassiska sektorn och en som avser upphandlingen inom försörjningssektorerna.

Lag (1992:1528) om offentlig upphandling innehåller också bestämmelser som inte omfattas av bestämmelserna i direktiven (lagens kapitel 6 och delar av kapitel 7). I var och en av de föreslagna två nya lagarna har det tagits in bestämmelser motsvarande dessa kapitel. Några sakliga ändringar har dock inte gjorts i dessa två kapitel, eftersom utredningen i en andra etapp av utredningsarbetet skall överväga sådana frågor.

I båda de nya direktiven finns icke obligatoriska bestämmelser om inköpscentraler och ramavtal. Utredningen förslår att möjligheten att använda ramavtal och inköpscentraler vid upphandling skall stå öppen i Sverige.

Ett nytt förfarande inom den klassiska sektorn, s.k. konkurrenspräglad dialog, och de nya förfarandena elektroniska auktioner och dynamiska inköpssystem, som förekommer i båda de nya direktiven behöver inte obligatoriskt införas i nationell lagstiftning. Medlemsstaterna kan således välja att avstå ifrån att införa dem. Utredningen avser att i enlighet med utredningsdirektiven ta upp dessa frågor först i det fortsatta utredningsarbetet.

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande

Det aktuella delbetänkandet avser förslag till införlivande av två av EU antagna EG-direktiv i svensk rätt. Det bör framhållas att medlemsstaterna skall införliva dessa utan att förändra innehållet i någon väsentlig del. Även om staden skulle ha synpunkter på innehållet i direktiven är det av föga värde att kommentera detta i remissvaret. Stadens remissvar kan därför endast avse det förslag på vilket utredningen anser att direktiven bör införlivas i svensk rätt.

Stadsledningskontoret har inget att erinra mot det sätt på vilket utredningen förslår att EG-direktiv skall införlivas i svensk rätt. Den föreslagna modellen, där dispositionen följer upphand-

lingsprocessen, medför en ökad tydlighet och gör regelverket mer överblickbart. Stadsledningskontoret tillstyrker därför förslaget i dess helhet.

Utredningen föreslår även att de icke obligatoriska bestämmelserna om inköpscentraler och ramavtal skall införlivas i svensk rätt. Det är enligt stadsledningskontoret av avgörande betydelse för att åstadkomma en effektiv offentlig upphandling.

Utredningen har även uppdraget att återkomma med förslag till bl.a. förenklingar i nuvarande kapitel 6 i lag (1992:1528) om offentlig upphandling (LOU). Enligt stadsledningskontoret är det i denna del där behoven av förändring och förenkling är som störst. Lagens kapitel 6 behandlar upphandling understigande direktivens tröskelvärden samt tjänst som faller utanför direktivens tillämpningsområde, t ex omsorgstjänster.

Vidare kommer utredningen först i nästa betänkande ta upp frågorna om eventuellt införande av konkurrenspräglad dialog samt de nya förfarandena elektroniska auktioner och dynamiska inköpssystem. Även om medlemsstaterna inte är skyldiga att införliva dessa, vill stadsledningskontoret redan nu ta tillfället iakt och understryka vikten av att dessa förfaranden införlivas i svensk rätt.

För Stockholms stads vidkommande är därför slutbetänkandet från utredningen av betydligt större strategisk betydelse än det ifrågavarande delbetänkandet.